

Editöryal

Bir toplumda örgütlenme ve kurumsallaşma sosyal hayatın düzeni için gereklidir. İnsanın bir toplum içinde birlikte yaşama zorunluluğu nedeniyle toplumdaki ilişki düzeninde gerekli olan sosyal değerler ve olayların meydana getirdiği davranış kalıplarının belirlenmesinde veya sosyal ilişkilerin düzenlenmesinde, sosyal hayat içerisinde insanın hukuki normlara uyum gösterilmesi ile mümkündür. Devlet toplum içinde iktidarın siyasallaşması ve kurumsallaşması sonucunda ortaya çıkmıştır. (Esat Çam: 2005, ss.9-11; Metin İşçi: 2011, S.9)

Günümüzde devlet işlevlerini; iyi işleyen, bugün ve gelecekte ortaya çıkan toplumsal ve uluslararası sorunlara çözüm üreten, demokrasi ve hukukun üstünlüğünü ön planda tutan siyasal kurumlar gerçekleştirebilir. Batı toplumlarında köklü siyasal kurumlar evrensel hukuk kurallarıyla siyasal elitlerin yetkilerini sınırlandırmıştır. Gelişmekte olan toplumlarda ise kurumsallaşmanın yetersizliği nedeniyle yöneticilerin veya siyasi elitlerin uygulamaları kurumsallaşmanın önüne geçebilmektedir.

İngiliz ve Amerikan siyaset bilim literatüründe siyaset kavramı üç boyutlu olarak (şekil, süreç ve içerik, Polity, Politics, Policy) geliştirilmiştir. *Polity* kavramı şekil olarak adlandırılan kurumsal boyut olarak ele alınmaktadır. Bu boyut Anayasa üzerinden mevcut yasalar ve hukuk düzenini kapsamaktadır. Siyasi kurumların kamusal alandaki temsilcileri parlamento içinden çıkan hükümet, devletin merkezi kurumları, Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Bakanlıklar, merkez ve taşra teşkilatlarıdır. Bu alan dışında kalan siyasi partiler, dernekler, baskı çıkar grupları ve STK'lar ile birlikte kurumsal boyut tamamlanmış olur.

Politics kavramı siyasetin süreç boyutunu ele almaktadır. Bu boyut çatışma ve uzlaşma üzerinden; güç politikalarını ve amaç pratiğini siyasal hayatın demokratik zeminde siyasi partiler, baskı ve çıkar grupları ile sivil toplum örgütleri üzerinden gerçekleştirilmektedir.

Policy kavramından normatif olarak siyasetin içerik boyutu anlaşılır. Bu içerikler maddi olan veya olmayan amaçlar olarak birbirine bağlıdır. Örnek olarak dış politika, politik ekonomi, eğitim politikası, çevre politikası, aile politikası vb. verilebilir. (Yunus Yoldaş: 2013, s.3)

Bu kavramlardan hareketle Türkiye Siyaset Bilimi Dergisinin ilk sayısı 'Türkiye'de Siyasi Hayat ve Kurumlar' ana temasıyla yayınlanmıştır. Dergide yer alan konular bu üç kavram temelinde ele alınarak hem siyasal hayat, hem de kurumlar temelinde analiz edilmiştir.

Bu sayıda ana konu temelinde sekiz makale kaleme alınmıştır. Bunlardan ilkinde **Hülya Toker** birincil kaynaklara inerek ordu-siyaset ilişkisini Balkan savaşları örneğinde komutanların gözlemleriyle analiz etmiştir. **Gürbüz Özdemir** ise Türkiye'de toplumsal değişim ve dönüşümleri demokrasi açısından ele almış, devlet ve toplum ilişkisinde demokrasi sorununu darbeler ışığında betimleyerek 15 Temmuz'u demokrasi açısından incelemiştir. **Zeki Öztürk** ise Avrupa Konseyi'nin Türkiye'deki kurumların demokratikleşmesinde oynadığı rolü, geniş bir perspektiften çok yönlü olarak inceleyerek, günümüzde kamuoyunun bilmediği birçok konuya açıklık getirmiştir. **Kutluhan Bozkurt** Suriye iç savaşının neden ve sonuçlarına hukuki bir bakış açısı kullanarak yaklaşmış,

ardından göç olgusunun hem Türkiye'ye, hem de Avrupa Birliği'ne etkilerini değerlendirmiştir. **Ali Arslan, Gülten Arslan ve Halil Çakır** ise TÜİK ve YSK ile öteki kurum ve kuruluşların arşiv, kayıt, belge ve veri setlerini ikincil veri analizi tekniği kullanarak çözümlemiş, böylece Muğla'da siyasi yapının oluşumunu, siyasi gücün toplumsal yelpazeye dağılımını ve 1980'li yıllardan günümüze değişim düzenliliklerini araştırmıştır. **Osman Gökhan Hatipoğlu** TİKA'nın işlevsel ve yapısal olarak geçirdiği dönüşüm sürecini hukuki düzenlemeler üzerinden ele almış, kurumun günümüzdeki önemini örgüt analizi temelinde incelemiştir. **Burak Gümüş** Türkiye Göç İdaresi kurumunu farklı yönleriyle ele almış, kurumun geçirdiği değişim ve dönüşümü birçok açıdan sorulabilecek soruları cevaplayarak, okuyucuyu doyurucu bir şekilde aydınlatmıştır. **Hazal Ilgın Bahçeci** Toki'yi kentleşme politikaları temelinde analiz ederek yerel demokrasi açısından değerlendirmiştir.

Ana konu kapsamı dışındaki kısa makalede **Mustafa Gencer** Avrupa'nın Türk korkusunu tarih analizi perspektifinden ele alarak, günümüzde bu algının temellerini öğrenmemize ışık tutmuştur. **Mustafa Yıldız** ise siyasetin toplumu oluşturan bir kurum olarak, toplumsal süreçlerde nasıl farklılaştığından hareketle diğer kurumlarla ilişkisini ortaya koymuştur. **Tural Bahadır** Almanya'nın yeni dış politikasını siyasi liderlerin söylemlerinden yola çıkarak, ekonomik gücü yanında askeri ve siyasi olarak nasıl küresel bir güce dönüştüğünü çözümlyerek, ülkenin 21. yüzyıldaki dış politikasını derinlemesine analiz etmiştir.

'Türkiye'de Siyasal Hayat ve Kurumlar' konusu çok geniş bir zaman dilimi ve farklı konuları kapsadığından, sınırlı sayıda çalışmayla teorik ve pratik açılardan analiz yapmanın yeterli olmadığını farkındayız. Biz bu çalışmada ele alınan konuların hem üniversitelerde hemde her meslek grubundan geniş bir okuyucu kitlesine ulaşacağını ümit ediyoruz. Yapılacak ufuk açıcı tartışmalarla konuların yeni perpektifler kazanacağını düşünüyoruz.

Yunus Yoldaş, Özlem Becerik Yoldaş

KAYNAKÇA

- Çam, E. (2005) Siyaset Bilimine Giriş: İstanbul: Der Yayınları.
İşçi, M. (2011) Siyasi Düşünceler Tarihi: İstanbul: Der Yayınları.
Yoldaş, Y. (2013) Toplumun Siyaseti. İstanbul: Derin Yayınları.